

Téma: Ako začať s firemným dobrovoľníctvom

Michaela Chaloupková, členka predstavenstva a CSR leader, Skupina ČEZ

„Ak je firemné dobrovoľníctvo správne nastavené, malo by byť prínosom nielen pre neziskovku a miestnu komunitu, ale i pre samotnú firmu a jej zamestnancov. Firma získava lepší imidž, posilňuje svoju vnútornú súdržnosť, vzťahy medzi kolegami sa upevňujú. Aj na pohovoroch so záujemcami o prácu sa nám čoraz častejšie stáva, že sa pýtajú na možnosti firemného dobrovoľníctva – pre mladú generáciu je to dôležitý motivačný faktor.“

Ako pomáhanie iným pomáha i vašej firme

Firma svoj vzťah ku komunite nemusí posilňovať len finančnými či nefinančnými darmi. Firemné dobrovoľníctvo je stále viac rozvíjajúcou sa formou firemnej filantropie, pri ktorej podnikateľský subjekt aktívne zapája svojich zamestnancov do podpory komunity a dobročinných aktivít.¹ Prepája tak dve dôležité oblasti zodpovedného podnikania, keďže firemné dobrovoľníctvo má preukázateľne pozitívny vplyv aj na zamestnancov firmy, ich motiváciu a celkovú výkonnosť.

Podporou dobrovoľníctva vaša firma:

- prispieva k pozitívnej zmene nielen svojho okolia, ale i celej krajiny;
- posilňuje svoj pozitívny imidž – okolie vás vníma ako dobrého suseda;
- získava nové regionálne a lokálne kontakty;
- vytvára pozitívnu podnikovú kultúru;
- zvyšuje lojalnosť zamestnancov prepájaním hodnôt firmy s ich osobnými hodnotami;
- poskytuje zamestnancom jedinečnú možnosť rozvíjať ich komunikačné i tvorivé zručnosti;
- otvára dvere inováciám a netradičným postupom vďaka kontaktu s neziskovým sektorom;
- ponúka zamestnancom netradičný a zábavný teambuilding.

VIETE, ŽE...?

- 74 % zamestnancov tvrdí, že práca ich viac naplňa, ak majú možnosť pracovať i na projektoch, ktoré majú pozitívny spoločenský dopad. (*Cone Communications Employee Engagement Study, 2016*)²
- 81 % firemných dobrovoľníkov zastáva názor, že práve dobrovoľníctvo je kľúčovým faktorom pre posilnenie a zlepšenie ich vzťahov s kolegami. (*Health and Volunteering Study, United Health Group, 2013*)³
- Angažovaní zamestnanci vkladajú do svojej práce až o 57 % väčšiu snahu a pravdepodobnosť, že rezignujú pri svojej náplni práce je až o 87 % menšia ako pri neangažovaných zamestnancoch. (*PwC Study: The keys to corporate responsibility employee engagement, 2014*)⁴
- 80 % zamestnancov zastáva názor, že práve vďaka aktívnemu dobrovoľníctvu ľahšie získavajú líderské zručnosti. (*Deloitte Impact Survey, 2016*)⁵

Business Leaders Forum odporúča

Ak vaša firma zatiaľ nemá žiadnu, alebo len minimálnu, skúsenosť s dobrovoľníctvom a rada by sa tejto téme viac venovala, je dobré hneď od začiatku zvoliť systematický prístup. Dobrovoľníctvo možno na prvý pohľad pôsobí ako „hurá akcia“, ktorá je založená najmä na dobrej vôli účastníkov. V skutočnosti je však nastavenie efektívneho programu firemného dobrovoľníctva dlhším procesom, ktorý vyžaduje zapojenie a spoluprácu viacerých oddelení vo firme.

Presvedčte svojho šéfa

Ošetríte dobrovoľníctvo administratívne a právne

Interná komunikácia je základ úspechu

Začnite v malom

Nadviažte trvalý vzťah

Presvedčte svojho šéfa

Podpora vedenia je kľúčová a v prípade zavádzania firemného dobrovoľníctva o to viac, že členovia najvyššieho manažmentu by mali ísť sami príkladom. Len tak totiž zamestnanci dostanú jasný signál, že dobrovoľníctvo nie je „PR akciou“, ale predovšetkým vyjadrením hodnôt firmy.

Magdaléna Dobišová, podpredsedníčka predstavenstva Skanska SK, Chief Officer Ethics, D&I

„Aby dobrovoľníctvo zachutilo, musíte sa do neho zahryznúť. Trpezlivo a vecne komunikovať, aby ste dokázali presvedčiť vedenie. Manažéri majú radi rýchle, jasné a kvantifikovateľné argumenty. Osobne som presvedčená o tom, že investovanie do komunity dáva firme významnú konkurenčnú výhodu. Nás v obciach a mestách všetci vidia, ako tam staviame, prášime, spôsobujeme určitý diskomfort obyvateľom. Len čo však danej komunite aj pomôžeme, vzťahy sa dostávajú na inú úroveň. Aj prostredníctvom dobrovoľníckych aktivít si otvárame cestu k lepšej komunikácii a k budúcej spolupráci.“

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

Jeden z najväčších zamestnávateľov na východnom Slovensku **U. S. Steel Košice** systematicky rozvíja program firemného dobrovoľníctva od roku 2007. Vedenie od samého začiatku takéto iniciatívy podporovalo a považovalo za úplne prirodzené pomáhať zlepšovať život v komunite, ktorej je firma pevnou súčasťou. Vrcholoví manažéri sa v rámci každoročných Dní dobrovoľníctva osobne zapájajú do aktivít v organizácii, ktorá im je blízka. Prichádzajú aj so svojou rodinou alebo svojím tímom a pracujú bok po boku s ostatnými, maľujú, kosia aj betónujú.

Scott Buckiso, prezident U. S. Steel Košice

„Som hrdý na stovky našich zamestnancov, ktorí každoročne svojou zariadenosťou a pracovitnosťou dokazujú, koľko užitočného sa dá urobiť v prospech druhých. Mám rád dobrovoľnícke dni, keď mi iní hovoria, čo mám robiť. Pracujeme pre komunitu ako jeden tím a spoločné dobrovoľníctvo nás všetkých obohacuje.“

VIETE, ŽE...?

Mileniálov k vám prilákate (aj) na firemné dobrovoľníctvo. Podľa *Deloitte Impact Survey 2016*⁶ je program firemného dobrovoľníctva dôležitý aj pre zamestnancov, ktorí sa normálne vo svojom voľnom čase dobrovoľníctvu nevenujú. Až 61 % predstaviteľov generácie Y (narodení v rokoch 1980-2000) považuje aktívne deklarovanie zodpovednosti firmy voči komunite a okoliu za dôležitý faktor pri vyberaní si budúceho zamestnávateľa.

Ošetríte dobrovoľníctvo administratívne a právne

Pojem firemné dobrovoľníctvo nie je v slovenskej legislatíve právne ustálený pojem. Zákon na Slovensku rozoznáva iba pojem dobrovoľníctva fyzickej osoby, ktorý upravuje aj osobitný zákon. Z pohľadu Zákonníka práce je možné rozlišovať tri druhy dobrovoľníctva: 1) Dobrovoľníctvo zamestnanca v jeho voľnom čase, 2) Dobrovoľníctvo zamestnanca v jeho pracovnom čase a 3) Firemné dobrovoľníctvo v rámci projektu zamestnávateľa. V prípade firemného dobrovoľníctva v rámci projektu zamestnávateľa má zamestnávateľ pomerne široké kompetencie, ako si nastaví podmienky (s náhradou mzdy / bez náhrady mzdy, počet dní a pod.). Zákon zamestnávateľovi neukladá povinnosť uzatvoriť špeciálne poistenie v tomto smere, je to preto na jeho rozhodnutí. V rámci zmluvnej úpravy je dôležitý súhlas zamestnanca (môže byť súčasťou pracovnej zmluvy i v osobitnom dokumente), ako aj rozsah a podmienky dobrovoľníckej práce (pracovná zmluva, kolektívna zmluva alebo interný predpis).

Marek Laca, advokátska kancelária bnt attorneys-at-law

„Je dôležité, aby boli tieto podmienky nastavené rovnako pre všetkých zamestnancov, a to najmä vzhľadom na riziko diskriminácie, ktorá môže byť zamestnancom namietaná.“

Zuzana Chudáčková, advokátska kancelária bnt attorneys-at-law

„Najjednoduchšie pre firmu podľa nášho názoru je, aby sa zamestnanci podieľali na dobrovoľníckom programe svojho zamestnávateľa počas svojho pracovného času. Toto riešenie by pravdepodobne motivovalo viacerých zamestnancov zapojiť sa, a rovnako tak aj z právneho hľadiska je úprava takéhoto dňa pomerne jednoduchá. Z pohľadu Zákonníka práce by sa to mohlo považovať za prekážku v práci na strane zamestnanca a bolo by výlučne na rozhodnutí zamestnávateľa, či by išlo o pracovné voľno s náhradou mzdy, alebo bez náhrady mzdy.“

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

V **Skanska SK** sú presvedčení, že dobrý staviteľ môže byť aj dobrý sused. S programom *Podaj ruku* začala Skanska SK v roku 2014. Určili jeden konkrétny deň, ale do toho sa vzhľadom na neodkladné pracovné úlohy nemohlo veľa zamestnancov zapojiť. Od roku 2015 si preto zamestnanci firmy môžu svoj dobrovoľnícky deň vybrať v rámci Týždňa dobrovoľníctva – po dohode s nadriadeným, tak aby to neovplyvnilo chod prác na stavbách. Od roku 2017 je možnosť využiť jeden deň v roku na dobrovoľnícku činnosť zakotvená aj v kolektívnej zmluve. Tento deň je z právneho hľadiska ošetrený ako pracovné voľno s náhradou mzdy vo výške základnej mzdy zamestnanca.

Interná komunikácia je základ úspechu

Kde sa o možnosti dobrovoľníckych aktivít vaši zamestnanci dozvedia? Ako ich presvedčíte, že tieto aktivity budú prínosné aj pre nich samotných? Prostredníctvom akých kanálov od nich získate spätnú väzbu a ako im naopak odovzdáte spätnú väzbu vy v mene firmy?

Či už zvolíte informovanie prostredníctvom interného časopisu (napríklad formou rozhovoru s dobrovoľníkmi z minulého roka), rozmiestnenie plagátov a letákov v priestoroch pracoviska (alebo aj v pracovných skrinkách, na chodbách či za stieračmi na firemnom parkovisku), alebo využijete firemný intranet (napríklad video-upútavku), komunikácia by vždy mala byť jasná, zrozumiteľná a nevyklučujúca. Mnohé firmy majú osobitného firemného koordinátora pre dobrovoľníctvo (obvyčajne z oddelenia ľudských zdrojov) alebo aspoň tzv. ambasádorov naprieč organizačnou štruktúrou. Tí jednak poskytujú informácie o pripravovaných aktivitách a jednak svojím vlastným príkladom motivujú ľudí k zapojeniu sa. Ambasádorom môže byť napríklad šéf menšieho tímu, ktorý spoločné „dobrovoľníčenie“ pojme ako teambuildingovú aktivitu.

Pri výbere aktivít a zbieraní spätnej väzby sa osvedčuje nechať zamestnancom priestor na vlastnú iniciatívu.

Magdaléna Dobišová, Skanska SK

„Naši ľudia si prostredníctvom intranetu sami vytvoria tím, určia vedúceho tímu a vyberú aktivitu v danej lokalite. Po aktivite opäť oni sami zavesia fotky na intranet, podelia sa o svoje dojmy, dajú spätnú väzbu.“

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

V spoločnosti **DELL** nemajú vyčleneného osobitného koordinátora pre dobrovoľníctvo a tieto aktivity sú decentralizované na jednotlivých oddeleniach. Tento systém však funguje, keďže zapojenie zamestnancov do dobrovoľníckych aktivít dosahuje 60 – 70%. V DELL nemajú limitovaný počet dobrovoľníckych dní/hodín, zamestnanci si môžu vybrať zo širokej škály aktivít ponúkaných na intranete, alebo prísť s vlastnou iniciatívou. V roku 2006, keď s dobrovoľníctvom vo firme začínali, zorganizovali *Community Open Day* – veľtrh neziskoviek, s ktorými DELL spolupracuje, a zamestnanci sa tak s nimi mohli bližšie zoznámiť. Ako motivačný faktor funguje vo firme aj to, že od roku 2010 si zamestnanci dobrovoľnícke hodiny zapisujú do globálneho systému. Tí, čo odrobia aspoň 10 hodín za štvrtrok, získajú finančný poukaz, ktorým majú možnosť podporiť organizáciu podľa svojho výberu.

Jana Hudecová, Program Manager, DELL

„Firmám odporúčam zavádzať dobrovoľníctvo postupne. V DELL sa nám pred rokmi osvedčilo pripojiť malú dobrovoľnícku aktivitu k teambuildingu. Vekový priemer zamestnancov u nás vtedy bol 26 rokov, a teda pomer aktivít bol 90% teambuilding a 10% dobrovoľnícka pomoc. Postupne sa tento pomer otáčal – a dnes je už samotné dobrovoľníctvo brané ako teambuilding.“

Začnite v malom

Najjednoduchší spôsob, ako začať s firemným dobrovoľníctvom, je spojiť sa so skúseným partnerom. Ten dokáže dobrovoľnícke podujatie zabezpečiť po organizačnej a administratívnej stránke a prepojiť firmu s relevantnými neziskovými organizáciami. Môže ísť o spoluprácu pri na mieru ušitej dobrovoľníckej aktivite, alebo sa firma zapojí do hromadného podujatia v určitý stanovený termín v roku, výhodou ktorého je značný mediálny ohlas. V zahraničí je to napríklad *Give & Gain Day* iniciovaný britskou organizáciou Business in the Community, na Slovensku (a v celej strednej Európe) je najväčším podujatím firemného dobrovoľníctva Naše Mesto organizované Nadáciou Pontis.

Marek Richter,
programový manažér, Nadácia Pontis

„Naše Mesto je o tom, že aj poskytnutím malej pomoci sa stávate súčasťou veľkej zmeny. Manažéri, účtovníci či zamestnanci z výroby z celého Slovenska sa oblečú do rovnakých tričiek, vezmú do rúk štetec či lopatu a spoločne počas dvoch dní menia našu krajinu k lepšiemu. Firmám, ktorým júnový termín nevyhovuje, sa snažíme vyjsť v ústrety a organizujeme pre nich samostatné dobrovoľnícke podujatia.“

OTESTUJTE NA KOLEGOCH

- osobné pozvanie od najvyššieho šéfa: mailom alebo listom
- porada vedená v tričku Naše Mesto z predošlého roka
- sladké prekvapenie pre prvých prihlásených
- koláč od šéfa pre svoj tím prinesený priamo na dobrovoľnícku aktivitu
- spoločná opekačka po aktivite
- ocenenie od vedenia/spoločná fotografia

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

Inšpiráciou pre **Naše Mesto** bola dobrovoľnícka akcia *New York Cares*, ktorej ideu sa podarilo v roku 2007 preniesť aj do Bratislavy. Prvého ročníka podujatia sa zúčastnilo spolu 20 firiem a neziskoviek. O desať rokov neskôr je z **Nášho Mesta** celoslovenská akcia, ktorá sa uskutočňuje v 32 mestách a 20 obciach Slovenska a so zapojením vyše 130 firiem. Pri takmer 500 aktivitách pomáhalo v júni 2017 až 10 000 dobrovoľníkov (z toho viac ako 6 000 bolo firemných). Za dva júnové dni sa vďaka nasadeniu ľudí (nielen) z firiem každoročne podarí zrevitalizovať desiatky verejných priestranstiev, namalovať škôlky a školy, vyčistiť vodné toky či zlikvidovať čierne skládky. Nadácia Pontis koordinuje prihlasovanie firiem aj neziskových organizácií prostredníctvom portálu www.nasemesto.sk.

Nadviažte trvalý vzťah

Jednorazová dobrovoľnícka aktivita typu **Naše Mesto** vytvára dobrý základ na nadviazanie dlhodobej spolupráce medzi firmou a konkrétnou neziskovkou. Dobrovoľníctvo nie je len o práci, ale aj o vzťahoch. A práve vďaka dlhodobému vzťahu sa môžu firemný a neziskový svet vzájomne inšpirovať a spoločne dosiahnuť zmenu s väčším/trvalým dopadom. Môže ísť o pravidelnú každoročne sa opakujúcu aktivitu, ale i o celoročný program, v rámci ktorého zamestnanci firmy pravidelne pomáhajú vybranému neziskovému partnerovi. Obe strany by mali fungovať na princípe otvoreného partnerského vzťahu, na začiatku ktorého prebehne vzájomné ujasnenie si predstáv o spolupráci a cieľov, ktoré by radi dosiahli.

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

Aktívne starnutie sa stáva čoraz viac naliehavou témou. Nie každý má to šťastie, aby mohol prežiť zvyšok života v rodinnom kruhu. Spoločnosť **Hewlett Packard Enterprise** sa preto v roku 2012 zamerala na seniorov z Domu sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov v Rači a na kvalitné trávenie ich voľného času spolu so zamestnancami spoločnosti. Dobrovoľníci sa s nimi stretávajú raz do mesiaca. Sprevádzajú ich napríklad do divadla, na výlet loďou na Devín, organizujú spoločné grilovačky, pečenie koláčov či spoločnú tanečnú zábavu. HPE (predtým HP) za projekt *Elderly – spríjemnime jeseň života seniorom* získala ocenenie *Via Bona Slovakia 2013* v kategórii Podporovateľ dobrovoľníctva.

Valentína Šešerová,
Social Impact Lead, HPE

„Naši zamestnanci, ktorí sa rozhodli takto tráviť časť svojho pracovného i voľného času, túto prácu vykonávajú dobrovoľne s vnútorným presvedčením, možnosťou realizovať sa a zároveň posúvať svoje vlastné hodnoty a postoje. Dobrovoľníci si často vymieňajú so seniormi skúsenosti, zážitky, či rady do života. Ide o vzájomný proces dávania a prijímania.“

Katarína Gazdíková,
Public Relations Manager,
Kia Motors Slovakia

„Prístup zamestnancov tkvie predovšetkým v ich vlastnej sebamotivácii. Oceňujú, že majú možnosť vidieť svet aj z iného uhla pohľadu a nechať za sebou veľký kus práce, ktorá systematicky pomáha druhým.“

PRÍKLAD DOBREJ PRAXE

Spoločnosť **Kia Motors Slovakia** už od roku 2008 niekoľkokrát do roka organizuje darovanie krvi a dobrovoľnícke aktivity v takmer 20 neziskových organizáciách. Dlhodobo spolupracuje napríklad aj s útulkom v Mojši. Každý týždeň prichádzajú zamestnanci automobilky pomáhať s tým, čo je práve treba. Čistia a dezinfikujú voliéry, pomáhajú s kŕmením a berú psy na prechádzku. Zamestnanci útulku ich už poznajú a niektorí zamestnanci sem zavítajú aj počas svojho voľného času.

VIETE, ŽE...?

Manažéri majú radi presné čísla – aj dobrovoľná práca sa dá premeniť na číslo. Metodika výpočtu a dokladovania ekonomickej hodnoty dobrovoľníckej práce bola vytvorená v roku 2016 Platformou dobrovoľníckych centier a organizácií. Vybrať si môžete zo štyroch možných variantov výpočtu: http://bit.ly/Vypocet_Dobrovolnictvo

- 1 Popri manuálnych aktivitách sa čoraz viac rozvíja aj odborná pomoc, a teda expertné dobrovoľníctvo. Odborníci z firiem tak uplatňujú svoje profesionálne zručnosti v oblasti práva, IT či marketingu na pomoc konkrétnej neziskovke. V týchto odporúčaní sa venujeme prioritne manuálnym formám dobrovoľníctva, keďže práve tie zvyčajne stoja na začiatku budovania programu firemného dobrovoľníctva.
- 2 http://bit.ly/Employee_Engagement_1
- 3 http://bit.ly/Employee_Engagement_2
- 4 http://bit.ly/Employee_Engagement_3
- 5 http://bit.ly/Employee_Engagement_4
- 6 http://bit.ly/Employee_Engagement_4

Ďakujeme za cenné tipy a názory predstaviteľom členských firiem Business Leaders Forum: **HPE, Kia Motors Slovakia, Skanska SK, U. S. Steel Košice**, ako aj spoločnostiam **Skupina ČEZ, DELL** a advokátskej kancelárii **bnt attorneys-at-law**.

Členovia Business Leaders Forum

© Business Leaders Forum, jún 2017 • Vytlačené na recyklovanom papieri.

Združenie Business Leaders Forum je administrované Nadáciou Pontis.

Kontakt: cr@nadaciapontis.sk • Nadácia Pontis, Zelinárska 2, 821 08 Bratislava 2 • www.blf.sk